

3. Історія держави і права України: Підручник. – У 2-х т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина, В.Д. Гончаренка. – К.: Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре”, 2003. – 580 с.
4. Історія держави і права України: Підручник. / За ред. А.С. Чайковського. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – с. 276-279.
5. Конституційні акти України. – 1917 – 1920 рр. – С. 102.
6. Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й. Історія держави і права України. Львів. – 1996.
7. Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України: Підручник. – Видавничий дім „Ін Юре”, 2007. – 624 с.
8. Музиченко П.П. Історія держави і права України: Навч. посібник – К.: Знання, 2006. – 437 с.
9. Скоропадський П. Спомини. – К., 1992. – С. 84. 98.
10. Хрестоматія з історії держави і права України / За ред. В.Д. Гончаренка. – К., Ін Юре, 1997.

Костенко І.А.

(наук. кер. ст. викл. Потапов О.М.)

студент IV курсу історичного факультету

*Полтавського національного педагогічного університету
імені В.Г. Короленка*

ПРАВОЗАХИСНИЙ НАПРЯМ У ДІЯЛЬНОСТІ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА

На тлі останніх реалій в політичному житті України вимальовується перспектива подальшого хаотичного розпаду системи публічного адміністрування. Така тенденція набула поширення внаслідок неможливості прийти до консенсусу представниками владної верхівки стосовно єдиної програми по перетворенню держави, себто за відсутності формули майбутньої Української держави. Серед найбільш відомих українських громадсько-політичних діячів сучасності, які намагалися реформувати державу виділяється Левко Григорович Лук'яненко, який є у прямому сенсі епохальною постаттю. Свобода та незалежність України, захист її національних інтересів — основа його світосприйняття, головний життєвий орієнтир. Тому вважається доцільним розглянути процес еволюції світогляду відомого правозахисника та політика та прослідкувати вплив його особистості на історичні події другої половини ХХ — початку ХХІ століття.

Політичні погляди Л. Лук'яненка почали формуватися на початку 50-х років ХХ ст. Саме тоді він дійшов до висновку, що треба боротися за незалежну Україну і цьому слід присвятити життя. Для досягнення цієї мети необхідно дійти до вершин влади в державі, а оскільки влада зосереджена в руках партії, то треба просуватися по партійній лінії [3, с.17].

У 1956 році відбувається переорієнтування його політичного шляху з партійного на підпільну боротьбу [2, с.100]. Л. Лук'яненко разом з іншими інакомислячими у 1959 році створив Українську робітничо-селянську спілку (УРСС). [4, с. 172]. Її завдання, за словами Л. Лук'яненка, полягало в підготовці народу до нового масового руху за національну свободу. «Важлива перемога, але ще важливіший фактор боротьби: доки нація бореться, у ній пульсує кров — вона живе. І якщо не сьогодні, то завтра вона неодмінно здобуде собі волю», — з такими переконаннями Левко Григорович розпочинав свою правозахисну діяльність [4, с. 12].

Новий етап правозахисної діяльності настав у 1976 року, коли Левко став одним із засновників правозахисної Української Гельсінської групи (УГГ). Проте у грудні 1977 р. за свої політичні ідеї та гасла він був заарештований. У червні 1978 р. засуджений до 10 років тюремного ув'язнення і 5 років заслання. Проте це не зупинило діяча у відстоюванні своїх поглядів. У статті «Наші завдання», підготовленій Левком Григоровичем влітку 1978 р., ним вперше висувалася ідея про те, що боротьба за права людини в Україні фактично перетворюється на боротьбу за права нації [4, с. 183].

Влітку 1979 року видатний український політичний діяч написав один з найпомітніших документів українського самвидаву — «Звернення українського національно-визвольного руху в справі української самостійності». Він закликав поставити українське питання на розгляд Народи Об'єднаних Націй, уповноважуючи президента Світового конгресу Вільних Українців (СКВУ) вжити всіх заходів, необхідних для виходу України зі складу СРСР [4, с. 370]

У березні 1988 року Левко Лук'яненко був заочно обраний головою відновленої УГГ, яка діє як Українська Гельсінкська Спілка (УГС). 23 квітня 1988 року йому запропонували виїхати за кордон, та він відмовився, бо бачив, що ситуація в країні змінюється, вимальовується перспектива створення політичної партії. Указом Президії Верховної Ради від 30 листопада 1988 року він був помилуваний та звільнений із заслання [2, с. 134].

Левко Григорович вважав, що майбутнє України цілковито залежить від успіхів перебудови. Для України перебудова, на його думку, означала не просто подолання несправедливого суспільного ладу, вона означала ще й незрівняно більше — життя чи смерть самої української нації. Завдання УГС Л. Лук'яненко бачив в необхідності негайно йти до трудящих, до робітників для розтлумачення проблем України та першочергових завдань сучасності. Стосовно подій початку 1990-1991 років Л. Лук'яненко вважав, що Україна здійснила мирну національно-визвольну революцію, в якій розв'язала два великих завдання: вийшла з-під влади Москви і проголосила незалежність, пододала комуністичну диктатуру і запровадила демократичний лад. Проте національному організмові не вистачало сили замінити колоніальну адміністрацію патріотичною владою, і Україною керують старі кадри. Тому перед Україною постає завдання здійснити со-

ПРАВОЗАХИСНИЙ РУХ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

ціальну революцію для заміни комуно-олігархічної влади на українську патріотичну владу [5, с. 7].

У статті «Цивілізаційний вибір України» Левко Григорович писав: «Майбутнє України залежить від українців. Хоч би як ворожі сили діяли проти України, Україна достатньо велика, щоб, здобувши державну волю до боротьби, нейтралізувати антиукраїнські плани» [6, с. 36].

Отже, діяльність Левка Лук'яненка була обумовлена політичними, правовими та суспільними обставинами часу в якій він жив. Метою його боротьби була розбудова самостійної, соборної, демократичної, правової та самобутньої України. Сам Лук'яненко про свої правозахисні ідеї говорив так: «Я прагнув до того, щоб привести світ до ладу» [1]. Врешті, можемо констатувати, що він зробив вагомий внесок у розвиток політичної системи України.

Література:

1. Лук'яненко Л.Г. До історії українського правозахисного руху / Л.Г. Лук'яненко // УРП-Інформ, Прес-бюлетень. — Випуск № 42. — 1994. — С. 4-9
2. Лук'яненко Л.Г. Народження нової ери / Л.Г. Лук'яненко. — Дніпропетровськ: Арт-прес, 2008. — 196 с.
3. Лук'яненко Л.Г. Українська державність : політичний проект чи воля народу Ярослава Грицака / Л.Г. Лук'яненко // УРП- Інформ. — Випуск № 138. — 2012. — С.2-3.
4. Українська суспільно-політична думка в 20 ст.: Документи і матеріали: у 3 т. / під ред. Т. Гунчака. — Балтимор-Мюнхен: Сучасність, 1983. — Т. 3: Сучасність. — 381 с.
5. Лук'яненко Л. Незнищенність / Л. Лук'яненко. — К.: МАУП, 2004. — 88 с.
6. Лук'яненко Л. Цивілізаційний вибір України / Л. Лук'яненко // Персонал плюс. — 2008. — № 24 (276). — С. 36.

Басенко Р.О.

(наук. кер. ст. викл. Потапов О.М.)

*студент V курсу, голова СНТ історичного факультету
Полтавського національного педагогічного університету
імені В.Г. Короленка*

ПРАВОЗАХИСНИЙ КОНТЕКСТ СУЧАСНОЇ МІСІЇ ОРДЕНУ ЄЗУЇТІВ

Сьогоднішній переконливий успіх вітчизняної євроінтеграційної ініціативи ставить на порядок денний питання про необхідність глибокої трансформації суспільних взаємин на засадах правозахисних цінностей, вмотивовує значимість розбудови правозахисної діяльності на широкій організаційній основі. У реалізації таких завдань українська спільнота